

Dictamen núm. 3/2025 relatiu al projecte de decret d'ordenació de la formació professional a les Illes Balears

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 23 de desembre de 2024 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria d'Educació i Universitats, relativa al projecte de decret d'ordenació de la formació professional a les Illes Balears.

Segon. Atès que la sol·licitud de dictamen presentava defectes de forma, el dia 7 de gener de 2025 es va requerir a l'òrgan sol·licitant que esmenés les deficiències detectades, fent constar que d'acord amb l'article 3 del Reglament d'organització i funcionament d'aquest Consell, aprovat pel Decret 67/2010, de 28 de maig, quedava interromput el termini per a l'emissió del dictamen fins que esmeneu les deficiències esmentades.

Tercer. El dia 15 de gener de 2025 la Conselleria d'Educació i Universitats va esmenar les deficiències detectades.

Quart. D'acord amb el que preveu l'article 32.3 del Reglament d'organització i funcionament d'aquest Consell, aprovat pel Decret 67/2010, de 28 de maig, la Comissió permanent, convocada de manera virtual mitjançant correu electrònic, va designar a la comissió de treball d'ocupació i relacions laborals, com a l'òrgan competent per raó de la matèria per elaborar la proposta de dictamen.

Cinquè. El dia 27 de gener de 2025 s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES.

Sisè. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Memòria sobre la possible consulta pública relativa a la proposta d'elaboració d'un projecte de Decret d'Ordenació de la Formació Professional a les Illes Balears.
2. Resolució del conseller d'Educació i Universitats per la qual s'ordena substanciar una consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de Decret d'Ordenació de la Formació Professional a les Illes Balears.
3. Certificat emès per la cap del Servei de Participació i Bon Govern de la Direcció General de Coordinació i Transparència, relatiu a la participació i compliment del tràmit de consulta pública prèvia.
4. Memòria d'anàlisi d'impacte normatiu (primera versió).
5. Resolució del conseller d'Educació i Universitats per la qual s'ordena l'inici del procediment per elaborar un projecte de Decret d'Ordenació de la Formació Professional a les Illes Balears.
6. Primer esborrany del projecte de Decret d'Ordenació de la Formació Professional a les Illes Balears.

7. Resolució de la directora general de Formació Professional i Ordenació Educativa per la qual se sotmet a informació pública el projecte de Decret d'Ordenació de la Formació Professional a les Illes Balears.
8. Memòria d'anàlisi d'impacte normatiu (segona versió).
9. Segon esborrany del projecte de Decret d'Ordenació de la Formació Professional a les Illes Balears.
10. Ofici del conseller d'Educació i Universitats mitjançant el qual sol·licita el dictamen preceptiu al Consell Econòmic i Social de les Illes Balears.

Setè. D'acord amb el procediment aplicable, la Comissió de treball d'Ocupació i Relacions Laborals elabora una proposta de dictamen que és elevada a la Comissió permanent. Aquest òrgan, aprova finalment el dictamen el dia 26 de febrer de 2025.

II. Contingut del projecte de decret

I.- El projecte de decret tramés per a dictamen consta d'una part expositiva (preàmbul), una part dispositiva composta per cent-onze articles dividits en setze capítols, i una part final formada per tres disposicions addicionals, quatre disposicions transitòries, una disposició derogatòria i tres disposicions finals.

El preàmbul de la nova proposta ens recorda que d'acord amb l'Estatut d'autonomia, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència del desplegament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

A continuació, explica que la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOMLOE), estableix que la formació professional

comprèn el conjunt d'accions formatives que capaciten per a l'acompliment qualificat de les diverses professions, l'accés a l'ocupació i la participació activa en la vida social, cultural i econòmica. D'altra banda, a Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional, ordena un sistema de formació professional en què tota l'oferta s'integra i permet que es pugui acreditar, certificar, capitalitzar i sigui accessible per a la ciutadania de forma que es puguin configurar itineraris propis adaptats a les necessitats, capacitats i expectatives de cada persona.

Pel que fa a l'àmbit autonòmic, es fa menció a la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, que disposa a l'article 20 que la formació professional es constitueix com a sistema integrat que comprèn el conjunt d'accions formatives i d'ensenyament i d'aprenentatge que capaciten per al desenvolupament qualificat de les diverses professions, l'accés a l'ocupació i la participació activa en la vida social, cultural i econòmica. A més, continua explicant el preàmbul, el punt 4 de l'article 20 d'aquesta llei fixa que el Govern de les Illes Balears, en el marc de la normativa bàsica ha d'adaptar els currículums dels ensenyaments de la formació professional a les necessitats del teixit productiu de les Illes Balears.

Ja per acabar amb el marc normatiu en el qual s'insereix la proposta normativa, es mencionen diverses normes d'àmbit estatal amb incidència en la matèria, com ara, el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria, el Reial decret 498/2024, de 21 de maig, pel qual es modifiquen determinats reials decrets pels quals s'estableixen títols de formació professional de grau bàsic i es fixen els seus ensenyaments mínims, i finalment, el Reial decret 499/2024, de 21 de maig, pel qual es modifiquen determinats reials decrets pels quals s'estableixen títols de formació professional de grau mitjà i es fixen els seus ensenyaments mínims, entre d'altres.

En aquest sentit, es justifica la nova proposta normativa en el fet que tot aquest bagatge normatiu aconsella que el Govern de les Illes Balears derogui l'antic Decret 91/2012, de 23 de novembre, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu en el sistema integrat de formació professional a les Illes Balears, i dicti un decret nou capaç de fer front als requeriments de la formació professional actual.

En un altre ordre de coses, l'article 46 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, estableix que correspon al Govern exercir la potestat reglamentària en les matèries que li són pròpies, mitjançant l'aprovació pel Consell de Govern de disposicions de caràcter general, en els termes que estableix l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears. Seguidament, l'article 47 de la Llei hi afegeix que les disposicions reglamentàries adopten la forma de decret si són aprovades pel Govern.

Finalment, es fa referència a com aquest projecte s'ajusta als principis de bona regulació que preveu l'article 129.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i a l'article 49.1 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears.

II. Pel que fa a la part dispositiva de la norma, aquesta s'estructura en cent-onze articles dividits en setze capítols:

- El capítol I *Disposicions generals* (articles 1 a 3) fixa l'objecte del projecte de decret, que és desenvolupar i l'aplicar l'ordenació de la formació professional a les Illes Balears d'acord amb la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional i d'acord amb el Reial decret 659/2023, de 18 de juliol, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de formació professional. A continuació, es determina l'àmbit d'aplicació, que són tots els centres docents sostinguts amb fons públics i els centres docents privats de les Illes Balears, que imparteixin els ensenyaments de formació professional, així com les finalitats, funcions i objectius del sistema de formació professional.

- El capítol II *Organització de les ofertes formatives de formació professional* (articles 4 a 6) regula les distintes ofertes i programacions en matèria de formació professional. Així, s'estableix que la tipologia de les ofertes del Sistema de formació professional està organitzada, de manera seqüencial, en els següents graus: grau A: acreditació parcial de competència, grau B: certificat de competència, grau C: certificat professional, grau D: cicle formatiu de grau bàsic, grau mitjà i grau superior i grau E: curs d'especialització.
- El capítol III *Ordenació del currículum* (articles 7 a 10) preveu els distintes aspectes relacionats amb el currículum de la formació professional.
- El capítol IV *Caràcter dual de la formació professional i règims* (articles 11 a 13) estableix que tota l'oferta de formació professional dels graus C, D i, si n'és el cas, el grau E, vinculada al Catàleg Nacional d'Estàndards de Competències Professionals, té caràcter dual, mentre que l'oferta dels graus A, B i E pot tenir o no aquest caràcter, en funció de les característiques de cada formació.
- El capítol V *Modalitats de l'oferta de formació professional* (articles 14 a 20) regula les distintes modalitats en les quals es pot impartir la formació professional, que són presencial, semi presencial i virtual.
- El capítol VI *Graus del sistema de formació professional* (articles 21 a 54) estableix els aspectes relatius a cada tipologia de grau, com ara, el sistema d'accés, avaluació, titulació o la planificació dels estudis. A més, aquest capítol es troba dividit en cinc seccions diferents, cadascuna dedicada a un grau distint.
- El capítol VII *Formació en empresa o organisme equiparat dels graus D i E* (articles 55 a 58) preveu que la formació en empresa o organisme equiparat ha d'estar integrada en el marc dels mòduls professionals associats a estàndards de

competència. Altrament, la resta de mòduls professionals poden tenir una part de formació en empresa o organisme equiparat a criteri de l'equip docent.

- El capítol VIII *Avaluació i qualificació dels graus D i E* (articles 59 a 63) preveu el règim aplicable al sistema d'avaluació i qualificació dels graus D i E, indicant que l'avaluació 'ha de realitzar prenent com a referència els resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació de cadascun dels mòduls professionals, i que l'avaluació final ha d'atendre la totalitat dels resultats d'aprenentatge, en les condicions de qualitat establertes en els currículums, d'acord amb els criteris d'avaluació de cadascun dels mòduls professionals i, si és el cas, projecte.
- El capítol IX *Promoció i titulació en els graus D i E* (articles 64 a 67) estableix que el conseller d'Educació i Universitats ha de dictar l'ordre de desenvolupament d'aquest Decret per regular la promoció i titulació dels graus D i E en qualsevol de les modalitats i règims en què es poden oferir. També preveu els requisits per obtenir la corresponent titulació dels corresponents graus.
- El capítol X *Convocatòries i permanència* (articles 68 a 70) recull el règim de les convocatòries depenent del grau del qual es tracti així com el règim de permanència en els corresponents graus, que dependrà del grau en concret que es cursi així com de la modalitat en qüestió.
- El capítol XI *Convalidacions, procediment d'acreditació de competències i exempcions* (articles 71 a 77) regula les convalidacions, el procediment d'acreditació de competències i les exempcions aplicables a cadascun dels graus formatius.
- El capítol XII *Alumnat* (articles 78 a 83) preveu determinats aspectes que afecten de manera directa a l'alumnat dels diferents graus, com ara, necessitats específiques de suport, el dret a una avaluació objectiva o l'atenció a les diferències individuals.

- El capítol XIII *Col·laboració i innovació en la formació professional* (articles 84 a 87) preveu que la Conselleria d'Educació i Universitats ha de promoure la col·laboració amb les empreses, les entitats empresarials, les universitats i amb les altres comunitats autònomes de l'Estat amb la intenció d'assolir els objectius i les finalitats de la formació professional.
- El capítol XIV *Orientació educativa i professional en el sistema de formació professional* (articles 88 a 90) defineix l'orientació educativa i professional com a una funció essencial que implica la participació de tot l'equip docent, amb el suport continu de l'equip d'orientació i suport a l'aprenentatge o el departament d'orientació i l'equip directiu. A més, aquesta tasca es complementa amb els punts d'orientació acadèmica i professional, que reforcen i amplien els serveis d'assessorament disponibles.
- El capítol XV *Professorat* (articles 91 a 98) regula determinats aspectes que afecten a la figura del professorat, com per exemple, la formació de l'equip docent, el règim aplicable a les tutories i als docents que tenen la condició de tutors, la formació permanent del professorat, així com els materials didàctics i de suport al professorat.
- El capítol XVI *Centres* (articles 99 a 111) determina el conjunt de requisits que han de complir els centres de titularitat pública o privada que ofereixin ensenyaments de formació professional que condueixen a l'obtenció dels títols de formació professional o de certificats professionals, la tipologia de centres de formació professional, la seva gestió econòmica i financera, l'autonomia de centres, la selecció dels directors dels centres integrats de formació professional, etc.

III. Quant a la part final, aquesta es troba formada per tres disposicions addicionals, quatre disposicions transitòries, una disposició derogatòria i tres disposicions finals.

En primer lloc, pel que fa a les disposicions addicionals, la primera indica que totes les referències al gènere masculí que s'han d'entendre referides al masculí o al femení segons la identitat de gènere de la persona titular de qui es tracti, atès que s'utilitza la forma de gènere no marcada que coincideix amb el masculí, la segona disposa que tots els centres docents han d'adoptar les mesures necessàries per garantir que es compleixi el que s'estableix en el capítol I del títol IV de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, i en l'article 12 de la Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTTBI-fòbia, i la tercera preveu el règim aplicable en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

A continuació, respecte a les disposicions transitòries, la primera indica, en relació al currículum dels graus D, que mentre no hi hagi un desenvolupament curricular propi de les Illes Balears, s'han de fer servir les Ordres de Currículum del Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports per al seu àmbit de gestió amb les modificacions en la distribució per cursos i la càrrega horària dels mòduls professionals que el conseller d'Educació i Universitats determini mitjançant una Ordre, la segona estableix el mandat dirigit als centres docents de formació professional, els quals hauran de realitzar la revisió i adaptació de tota la documentació institucional del centre amb l'objectiu d'adaptar-la a allò que es disposa en aquest Decret, termini que acaba el setembre de l'any 2026, la tercera incorpora un calendari d'aplicació de la normativa en matèria de formació professional, i finalment, la quarta estableix que mentre continuïn impartint-se Cicles Formatius conforme als currículums regulats d'acord amb la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu, per no haver-se produït la transformació a títols de formació professional establerts d'acord amb la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, l'avaluació s'ha de realitzar conforme als processos i documents indicats en aquest Decret, prenent com a referents per a l'avaluació els

elements del currículum que s'estigui impartint i aplicant-se els criteris de promoció i titulació establerts en aquest Decret o en el seu desenvolupament normatiu.

La disposició derogatòria única estableix que queden derogades totes les normes de rang igual o inferior que s'oposin a aquest Decret i, en concret es deroga el Decret 91/2012, de 23 de novembre, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu en el sistema integrat de formació professional a les Illes Balears.

Ja per acabar, quant a les disposicions finals, la primera modifica el Decret 43/2021, de 8 de novembre, pel qual es regulen els ensenyaments a distància i semi presencials i s'estableix l'estructura, l'organització i el funcionament de l'Institut d'Ensenyaments a Distància de les Illes Balears, la segona autoritza al conseller d'Educació i Universitats perquè dicti les disposicions necessàries per al desplegament d'aquest Decret, i la tercera determina la seva entrada en vigor.

III. Observacions generals

Primera. Hi ha una àmplia coincidència en assenyalar el valor estratègic de la formació professional en una economia i una societat que venen afrontant profunds canvis. Dins del sistema educatiu, la formació professional se situa cada cop més com un àmbit clau per a la transició amb èxit cap a un nou model productiu recolzat en la digitalització i l'anomenada economia verda, i per oferir als ciutadans l'accés durant tota la vida laboral a una formació de qualitat amb garanties d'ocupabilitat, de progrés professional i de desenvolupament personal.

En aquest context cada cop més competitiu, la Formació Professional no es concep només com un mecanisme per incrementar l'ocupació, sinó també com un instrument estratègic amb un important potencial macroeconòmic per augmentar la productivitat

del model econòmic de les illes. Aquest fet adquireix encara més rellevància en una economia clarament terciaritzada com la illenca, en què la formació dels treballadors és clau per afegir valor als productes oferts. Des d'aquesta perspectiva, la Formació Professional es presenta com una oportunitat a curt termini per elevar el valor afegit per hora dels treballadors, en la mesura que les seves noves habilitats els facin més productius i amb una major capacitat de creació de valor per a les empreses i per a l'economia en general.

Els primers resultats de l'estudi que elabora el CES amb la col·laboració de la Cambra de Comerç de Mallorca apunten, en sintonia amb altres investigacions en la matèria, que la mà d'obra de les Illes Balears té un nivell formatiu baix, un dels més baixos de l'Estat. Aquest fet no només es tradueix en una menor capacitat de generació de valor, com ja s'ha esmentat anteriorment, sinó que també provoca una elevada taxa de desajust laboral, en què treballadors amb formacions elementals duen a terme tasques que requereixen formacions intermèdies, com la Formació Professional de grau mitjà—fins a un 77%. Aquest desequilibri representa una important mancança per a l'engranatge de l'economia i reforça el paper cada cop més rellevant de la Formació Professional, que implica la participació de nombrosos actors econòmics i socials, públics i privats, de les persones treballadores, de les persones joves i les seves famílies, i del conjunt de les administracions.

La Formació Professional a Espanya ha experimentat una transformació i un creixement constants, reflectits en un augment significatiu del nombre d'estudiants matriculats i titulats. En aquest sentit, La Llei Orgànica d'Ordenació i Integració de la Formació Professional, aprovada al març de 2022, representa un impuls decisiu, ja que facilita una major convergència amb els sistemes de formació professional de la Unió Europea, aquesta reforma pretén reduir el percentatge de població amb només educació

obligatòria i augmentar el nombre de persones amb formació professional, contribuint així a la millora dels indicadors educatius i laborals.

Amb la nova Llei es dissenya un model que integra en un sol sistema de formació professional totes les ofertes formatives existents, tant al sistema educatiu com als centres de l'àmbit de l'ocupació, amb la intenció de superar la dualitat dels dos subsistemes sorgida des de la Llei Orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les Qualificacions i de la Formació Professional i coordinar i unificar les actuacions de formació professional que duen a terme les entitats educatives i de l'ocupació, per tal de respondre als interessos i les aspiracions de qualificació professional de les persones al llarg de la seva vida, així com a les competències demanades des del sector del món laboral.

Com a desplegament de la Llei esmentada es va aprovar el Reial decret 659/2023, de 18 de juliol, pel qual es desenvolupa l'ordenació del sistema de formació professional, norma que constitueix el marc per a l'adaptació progressiva del Sistema de Formació Professional a les exigències i les necessitats de cada territori, de cada sector i de cada col·lectiu, assegurant coherència entre ells per assolir l'objectiu d'una qualificació professional de qualitat.

Segona. El Consell Econòmic de les Illes Balears, d'acord amb la seva tasca de divulgació del coneixement a la societat a través de la seva memòria anual i diversos estudis, i amb els dictàmens que expressen la seva opinió, ha abordat nombroses vegades la importància de la millorar el nivell educatiu de la seva població per afrontar els reptes i enfortir les bases de l'estructura econòmica i social.

En aquest sentit, el CES ja ha incidit en diverses ocasions en la necessitat de millorar també les etapes intermèdies de formació orientades a l'ocupació, que són vistes com una palanca clau per dotar de coneixements i habilitats a la capa de població menys formada i tenen una gran inserció laboral en el mercat de les illes. Ja ho estimava així fa uns anys l'estudi de l'Horitzó 2030 que va coordinar el CES i que va servir per marcar les

prioritats i necessitats a mig termini, i també se'n fa ressò de forma anual la Memòria d'aquesta institució, que a més d'analitzar els principals indicadors de formació professional, també ha dedicat dos requadres de forma consecutiva a la Formació Professional i la Formació Dual.

Precisament, al llarg de les darreres dues dècades la formació dual ha anat guanyant importància en l'àmbit de les polítiques europees d'ocupació i educació. D'aquesta qüestió es va fer ressò el CES d'Espanya en el seu informe 1/2023 relatiu "*La formació dual a Espanya: situació y perspectives*", segons el qual la formació dual representa una eina decisiva i determinant de cara a proveir les persones treballadores i les empreses de les qualificacions i competències demandades, no hem d'oblidar que en els propers anys caldrà cobrir una àmplia demanda de treball per reposició de plantilles, principalment per jubilació, situació que planteja importants desafiaments, entre d'altres, al terreny de la formació. En el seu informe, el CES d'Espanya conclou que la formació professional dual pot contribuir a millorar la productivitat i la competitivitat empresarials, en possibilitar a l'empresa formar i posteriorment incorporar persones amb perfils professionals associats a una formació específica que s'adeqüi als seus necessitats i faciliti l'adquisició de competències transversals, permetent-li, alhora, estalviar costos de selecció i adaptació de les noves persones empleades.

En el cas de Balears, tot i que encara presenta una menor proporció d'alumnat en dual – o modalitat intensiva, segons la nomenclatura recent–, la tendència és creixent i presenta particularitats importats com la formalització de la vinculació entre empresa i alumne amb un contracte de treball de formació en alternança en tots els casos, quelcom gairebé excepcional arreu de l'Estat.

En aquest ordre de coses, el passat 9 de maig de 2024, el CES va organitzar una jornada sobre Formació Dual a les Illes Balears, tot aprofitant l'informe del CES d'Espanya esmenta, i contribuint a mitigar el desconeixement sobre la Formació Professional en

general i la seva vessant dual en particular. La Jornada fou coordinada amb la Cambra de Comerç de Mallorca, a la qual va assistir, entre d'altres, la directora general de Formació Professional del Govern autonòmic, que va cedir les seves instal·lacions per a la celebració i també va coadjuvar amb la direcció d'una taula rodona sobre l'experiència d'una alumne de FP, el seu centre formatiu i l'empresa on realitzava l'experiència laboral.

D'acord amb les dades que figuren a la darrera memòria sobre l'economia, el treball i la societat que aprova anualment aquest Consell, les dades sobre matriculacions en els ensenyaments de formació professional mostren una tendència d'ascens sostingut de l'escolarització a les Balears. Així, des del curs 2016/17 fins al curs 2022/23 s'observa una evolució progressiva i sostinguda de la matrícula en l'educació secundària obligatòria, el batxillerat i l'FP bàsica. El creixement més destacat al llarg d'aquest període se situa en la formació professional de grau mitjà i superior, amb un creixement de la matrícula en torn al 39,7% i 29,7% respectivament. Pel que fa a les dades de matriculació per centres, el balanç global de la distribució de la matrícula per titularitat de centre apunta que un 65,2% dels alumnes estan escolaritzats en centres públics, un 26,7% en centres privats concertats i un 8,1% en centres privats no concertats, no obstant això, cal indicar que la distribució entre l'escola pública i la privada és diferent segons les etapes analitzades a la citada memòria, així, si prenem com a base el curs 2022/23, els centres públics concentren el 81,2 % de l'alumnat d'FP bàsica, el 80,2% de l'FP de grau mitjà, el 82,9% de l'FP de grau superior.

En aquest ordre de coses, si prenem en consideració les dades que figuren a l'informe sobre la inserció laboral dels titulats en formació professional de les Illes Balears, de l'Observatori del Treball de les Illes Balears, en relació al període 2016-2017 a 2022-2023, en els darrers anys es mostra una tendència a l'alça en el nombre de titulats en formació professional, un bon exemple d'això és el curs 2020-2021 en el qual es varen titular 6.368 persones, dada que constitueix la xifra més alta en tota la sèrie històrica. Un poc més

endavant, en el curs 2022-2023, es varen titular en formació professional 6.179 persones, un 3'7% més que l'any anterior, on el 49'9% es va titular en estudis de grau mitjà, el 41'1% en estudis de grau superior i el 9% en estudis de formació professional bàsica. Pel que fa a la taxa d'inserció dels titulats de formació professional per a la promoció 2021-2022, en el període d'un any després a l'obtenció del títol, se situa en torn al 53'9% per als titulats en formació professional bàsica, en el 63'5% per als titulats de grau mitjà, destacant les titulacions de tècnic en fleca i rebosteria (88'2%) i tècnic en emergències sanitàries (84'8%) com aquelles amb una taxa d'inserció més alta, i finalment, per als titulats en grau superior la taxa d'inserció se situa en el 70'4%, sent sistemes electrotècnics i automatitzats la titulació amb la taxa d'inserció més elevada amb un 87'2%.

Tercera. En termes globals, al Consell Econòmic i Social li mereix una valoració positiva la iniciativa normativa ja que actualitza el sistema de Formació Professional a les prescripcions que fixen la Llei Orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, que deroga la Llei Orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les Qualificacions i de la Formació Professional, i el Reial decret 659/2023, de 18 de juliol, que desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional.

No obstant això, i sense perjudici del que hem dit anteriorment, el CES vol assenyalar una sèrie d'aspectes que estima que haurien de reconsiderar-se per millorar determinats elements substancials del projecte normatiu i assegurar un adequat desplegament i aplicació de la normativa estatal, que és precisament l'objecte d'aquest projecte normatiu.

En aquest sentit, en primer lloc cal indicar que el CES valora positivament que un dels objectius del projecte de Decret sigui fomentar un model de governança basat en la col·laboració i la cooperació entre les administracions implicades i els actors socials i econòmics, tot i que no s'especifica quin ha de ser l'abast d'aquesta col·laboració, per tant, entenem que hauria de dotar-se de més coherència a l'articulat de la norma referit

al paper dels interlocutors socials en la governança del sistema, especificant-se de manera clara el paper que han de desenvolupar els agents socials i econòmics tant en el disseny, com en la gestió i el seguiment de la Formació Professional.

A continuació, si bé és cert que el projecte normatiu incorpora com a un dels seus objectius la inclusió de persones amb discapacitat i altres col·lectius amb dificultats d'inserció laboral en processos de formació professional, considerem que el tractament de la igualtat d'oportunitats de la formació professional que es realitza el projecte normatiu resulta insuficient i que el projecte de decret hauria d'incorporar mesures concretes de suport necessàries per garantir la igualtat d'oportunitats en el sistema de Formació Professional, com ara, la possibilitat d'incloure programes d'aprenentatge en el lloc de treball, la realització d'adaptacions curriculars o la inclusió de programes específics per a l'aprenentatge d'habilitats concretes.

En un altre ordre de coses, volem incidir en l'aspecte pressupostari de la norma, ja que entenem que hi ha importants elements de la norma l'aplicació dels quals dependrà no només de l'efectiu desenvolupament reglamentari, sinó també que es garanteixi un suficient finançament del sistema de Formació Professional. És el cas de les ajudes per a la col·laboració de les empreses i organismes equiparats que preveu l'article 55.13 de la norma, la signatura dels acords o convenis de col·laboració amb empreses que preveu el capítol XIII del projecte o les inversions dirigides a la construcció, a l'adquisició i a l'adaptació de mesures d'accessibilitat física i sensorial a totes les instal·lacions i els equipaments destinats als centres públics de formació professional, previstes a l'article 103 del projecte normatiu.

D'altra banda, tot i que no és objecte del present projecte normatiu, creiem oportú reivindicar la necessitat d'incorporar a les certificacions 1, 2 i 3 dels diferents graus certs continguts en matèria de legislació laboral, com poden ser aspectes relatius a la llibertat sindical, negociació col·lectiva, el conveni aplicable al sector professional corresponent o

en matèria de prevenció de riscos laborals i salut laboral, atesa la seva utilitat al llarg de tota la vida laboral.

Quarta. Ja per acabar, volem manifestar que el CES és plenament conscient de les dificultats inherents a un territori insular com el nostre, fet que té importants conseqüències, tant directes com indirectes, sobre en el cost de la vida i en els costos que suporten les empreses i l'administració pública en la seva tasca de subministrar béns i serveis públics. L'educació i la formació professional no són alienes a aquesta qüestió, per la qual cosa, el CES vol incidir en la necessitat de disposar d'una oferta de formació adequada per donar resposta a l'àmplia població demandant de formació professional. Entenem que raons de residència no poden constituir un obstacle per accedir a aquesta formació, per tant, les diferents administracions públiques han de proveir les condicions necessàries per a què l'alumnat disposi d'una oferta de formació professional adequada en la seva illa de residència, i en el cas que no sigui possible, que aquest alumnat es pugui desplaçar a una illa diferent sense haver de suportar els elevats costos que implicaria.

En relació amb aquesta darrera qüestió, entenem que per dissenyar el futur mapa de la Formació Professional a les Illes Balears és clau conèixer les necessitats formatives existents en aquesta comunitat autònoma, no només a nivells d'illes, sinó també en funció dels diferents municipis i les seves respectives activitats. Per aquest motiu, creiem necessari que el Govern autonòmic hauria de comptar amb una sèrie d'estudis sobre la demanda a curt i mitjà termini que propiciïn els darrers canvis tecnològics i econòmics previsibles en un futur, així com la necessitat d'especialització de determinats col·lectius en actiu i desocupats.

Com hem dit anteriorment, sobre aquestes qüestions el CES ja ha tingut ocasions de pronunciar el seu parer, de fet, actualment aquest Consell està treballant sobre un estudi relatiu a la formació professional a les Illes Balears, i que es preveu que en els propers

mesos estigui enllestit, el qual amb tota seguretat contribuirà a conèixer les necessitats formatives existents en aquesta comunitat autònoma.

Cinquena. El conseller d'Educació i Universitats es troba legitimat per sol·licitar aquest dictamen, amb caràcter preceptiu, d'acord amb el que disposa l'article 2.1.a) de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, i l'article 31 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament.

IV. Observacions particulars

Primera. En general, i pel que fa al procediment, aquest s'ha elaborat amb correcció i s'han seguit tots els tràmits exigits fins al moment de la sol·licitud del dictamen, amb una fase d'audiència i la possibilitat, mitjançant el tràmit d'informació pública, de la participació de tots aquells que es poguessin considerar interessats.

En aquest ordre de coses, cal indicar que no consta acreditat a l'expedient la remissió del projecte de decret a les conselleries de l'administració autonòmica, tal i com determina l'article 58.1.a) de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del govern de les Illes Balears, això no obstant, certament, la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu si que preveu el compliment d'aquest tràmit, i consten al mateix document la presentació per la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació d'una sèrie d'observacions al projecte de decret (tot i que aquest escrit no ha estat remès a aquest Consell), per tant, si be es podria deduir el compliment efectiu d'aquest tràmit per part de l'òrgan promotor de la norma, seria adient incloure a l'expedient la documentació justificativa corresponent abans de la seva aprovació definitiva.

Finalment, en el procediment s'haurà d'observar el que disposa a l'article 7, apartats c) i d), de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern, i incorporar a l'expedient justificació dels tràmits corresponents.

Segona. En relació amb la part expositiva de la norma, l'article 47.4 de la Llei 1/2019 exigeix que les disposicions reglamentàries incloguin un preàmbul que expressi la finalitat de les mesures adoptades en la regulació i el marc normatiu en què s'insereix.

Cal recordar que el preàmbul de la norma ha de facilitar, amb la concisió adequada, la comprensió del seu objecte, al·ludir als seus antecedents i al títol competencial en l'exercici dels quals es dicta i ajudar a advertir les innovacions que introdueix, amb l'aclariment del contingut, si això cal, per a la comprensió del text.

En aquest sentit, es troba a faltar en aquesta part una breu exposició de la situació de la formació professional a les Illes Balears, en la qual s'analitzin els diferents centres docents en els quals s'imparteix formació professional, ja siguin centres públics, privats o concertats, els equipaments que disposen els centres o l'oferta d'estudis existent.

També es pot considerar suficient el preàmbul d'acord amb això que disposen l'article 129.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i a l'article 49.1 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, conforme als quals en el preàmbul del projecte ha de quedar suficientment justificada la seva adequació als principis de bona regulació: necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, accessibilitat, transparència, eficiència, qualitat i simplificació.

Tercera. En relació amb l'articulat del projecte de decret, farem les següents observacions per tal de millorar-ne el text i la seva comprensió:

- En primer lloc, en la mateixa línia que hem dit anteriorment en relació amb la governança, entenem que la cooperació a la que fa referència **l'article 2.e)** del projecte de decret hauria d'incloure també als diferents agents socials, i no només a les administracions públiques, per la qual cosa, es proposa la següent redacció:

“e) Fomentar la cooperació entre les administracions públiques, la iniciativa privada i els agents socials per a la millora de l’orientació professional i la formació contínua, amb la creació d’un sistema integrat d’orientació professional flexible per a joves i per a persones treballadores”.

- A continuació, pel que fa a les funcions i objectius del Sistema de Formació Professional recollits a l'**article 3**, caldria precisar els conceptes de cooperació i de col·laboració prevists a l'apartat j), ja que sovint no resulten sinònims. De la mateixa manera, seria adient incloure el concepte de cohesió social i cultural com a una dels objectius de la norma, atesa la diversitat poblacional resident a les Illes Balears.
- **L'article 6.3** del projecte preveu la creació d'una comissió consultiva amb la finalitat d'apropar i enfortir el vincle entre el sector educatiu i empresarial, això no obstant, considerem que aquest òrgan no hauria de tenir funcions merament consultives, sinó decisòries. En aquest sentit, i pel que fa a la seva composició, pensam que haurien de formar part les organitzacions sindicals i empresarials més representatives, així com el Servei d'Ocupació de les Illes Balears, com a organisme competent en matèria de formació professional.
- En relació amb el caràcter dual de la Formació Professional que determina l'**article 11**, tot i que el projecte de decret no en fa menció, el Reial decret 659/2023, de 18 de juliol, indica que la formació en empresa o organisme equiparat té, sempre i per a totes les parts, naturalesa formativa i no laboral. En relació amb aquest aspecte de la formació, considerem que una bona manera d'assegurar-ne el seu compliment seria mitjançant els comitès d'empresa o els delegats d'empresa, segons correspongui.
- Respecte a la modalitat presencial de formació professional, l'**article 15** del projecte disposa que la modalitat de formació presencial requereix de

l'assistència regular de l'alumnat a les activitats d'ensenyament i aprenentatge que es desenvolupen en el centre educatiu, i a continuació estableix la possibilitat de donar de baixa de la matrícula a l'alumnat que no assisteixi de forma regular. En aquest cas, creiem que el futur Decret hauria d'establir una sèrie de supòsits justificatius en cas d'absència de l'alumnat que el permetin continuar amb els estudis.

- Es proposa a continuació afegir a **l'article 34** la possibilitat de que la Conselleria d'Educació i Universitats, en col·laboració amb altres conselleries i entitats privades, pogués establir uns requisits mínims per a què empreses i organismes equiparats poguessin oferir la formació pertinent en el seu si.
- Pel que fa a les exempcions d'estades en empreses en els graus C que recull **l'article 38.1** en funció de l'experiència laboral, es proposa afegir un segon paràgraf per indicar els diferents mitjans amb els quals es podria acreditar dita experiència laboral a la qual fa referència, com ara, mitjançant un certificat de l'empresa en qüestió o amb les diferents nòmines percebudes durant aquest termini.
- Tot seguit, entenem que la prova d'avaluació final a la que fa referència **l'article 39.3** s'hauria de dur a terme en qualsevol cas i de manera presencial, amb independència de la modalitat dels ensenyaments.
- Quant als aspectes relatius a la formació en empresa o organisme equiparat regulats als **articles 55 i següents** del text normatiu, cal recordar la necessitat de garantir el respecte dels períodes no lectius determinats pel calendari escolar, atès que entre els alumnes i les empreses o organismes no hi ha relació laboral.
- En relació amb els cursos d'especialització que preveu **l'article 52**, atès que els destinataris potencials d'aquests cursos es troben majoritàriament en actiu

durant el calendari acadèmic, seria interessant que es determinés un calendari alternatiu durant els mesos de menor activitat turística. En qualsevol cas, i això resulta aplicable a tots els graus que regula la norma, una flexibilització del calendari lectiu en aquest termes facilitaria l'especialització dels treballadors, ja que es podrien formar en els mesos de menor activitat laboral.

- Pel que fa a l'alumnat amb necessitats específiques de suport o amb discapacitat que preveu **l'article 79**, es proposa afegir també la possibilitat d'incloure les adaptacions necessàries que facilitin assolir els resultats d'aprenentatge i adquirir les competències professionals corresponents:

"A l'alumnat amb necessitats educatives especials se li ha d'oferir un itinerari formatiu que prevegi una durada del cicle o les adaptacions necessàries que facilitin assolir els resultats d'aprenentatge i adquirir les competències professionals corresponents".

En qualsevol cas, entenem que aquests itineraris haurien de tenir en compte les corresponents adaptacions en les diferents estades formatives a les empreses.

- De la mateixa manera que succeeix amb els esportistes d'alt nivell o rendiment, entenem que la reserva de places que preveu **l'article 83** en relació als estudis artístics de música i dansa tampoc podria ser inferior al 5%, per tant, seria recomanable que la futura norma inclogués aquesta previsió de la mateixa manera que ho fa amb els esportistes d'alt nivell o rendiment, en lloc de deixar-ho a una regulació reglamentària posterior.
- Tot seguit, creiem que **l'article 84.1** hauria d'incloure també a les organitzacions sindicals en la col·laboració per assolir els objectius de la Formació Professional i no tan sols a les empreses, per tal d'incloure a la totalitat dels agents socials i no només a una part.

- En relació als materials didàctics i de suport que recull **l'article 98**, consideram que la seva accessibilitat en un entorn digital i la seva contínua actualització és clau per a oferir uns ensenyaments de qualitat en qualsevol dels ensenyaments, per la qual cosa, es proposa afegir un tercer apartat en aquest precepte amb el següent contingut:

“La Conselleria d'Educació i Universitats posarà a l'abast dels centres, a través d'un entorn digital, els materials descrits i els actualitzarà per garantir la qualitat dels ensenyaments”

- Respecte al finançament dels centres públics que preveu **l'article 108**, volem posar de manifest la necessitat de dotar a aquests centres que presten aquests ensenyaments dels recursos necessaris per al seu funcionament, no tan sols de caire econòmic, sinó també en matèria de personal, ja sia personal docent o d'administració, sent aquests últims una part essencial dels centres ja que permeten reduir la càrrega burocràtica dels docents d'aquesta formació.
- En relació amb el que hem assenyalat en el punt anterior, consideram necessari l'adequada dotació i cobertura de tots els llocs de treball que conformen la Inspecció educativa, per a què pugui desenvolupar d'una manera eficient les tasques que es relacionen a la normativa bàsica estatal i complir amb els seus objectius, tal i com indica **l'article 111** del projecte de decret.
- D'altra banda, no podem estar d'acord amb el contingut de la **disposició addicional primera** de la futura norma, que preveu en el Decret la utilització de la forma no marcada quant al gènere, que coincideix formalment amb la masculina, de manera que s'han d'entendre referides al masculí o al femení segons la identitat de gènere de la persona titular de qui es tracti. En aquest sentit, considerem que s'hauria de revisar el text la norma perquè no s'utilitzi un llenguatge discriminatori per raó de gènere, i que s'utilitzi un llenguatge inclusiu

on es nomeni amb masculí i femení, d'acord amb el que preveu la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, que estableix que les administracions públiques de les Illes Balears garantiran un ús no sexista del llenguatge (article 8).

- Finalment, per raons de tècnica normativa o d'expressió gramatical, es recomana introduir les següents modificacions:
  - Substituir a l'article 1.2 l'expressió "Aquest Decret ha de ser d'aplicació (...)" per "Aquest Decret és d'aplicació (...)".
  - Incloure el qualificatiu de laboral quan es parla d'inserció a l'article 2.a).
  - Substituir la referència al Grau G per la de Grau C prevista a l'article 18.2.c).
  - Eliminar l'expressió *entitats empresarials* que figura a l'article 84.1 atès que és reiterativa de les empreses.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el projecte de decret d'ordenació de la formació professional a les Illes Balears, i sol·licita al Govern de les Illes Balears que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

El secretari general

Antonio Luís Alcover Casasnovas

Vist i plau

El president

Rafel Ballester Salvà

